

MAGYAR KURIR

Bécsből, Kedden, Aprilis' 16dikán, 1822.

Spanyol Ország.

A' Cortesek Mártz. 11dikétől 18dikáig tartott tanácskozásainak summás átnézése. (Folytatás). — A' Mártz. 16d. Madridba jött Aszturiai Regement 2d. Batalionát midőn a' Cortesek elfogadnák, Riego, gondolható okokból, a' Vice Elölülőnek engedte az elsőséget, 's a' Batalionnak Küldöttségéhez a' tartott beszédet. Erre a' Titoknokok által-adták a' Batalion Kommandánsának a' Constitútiót egy mahónifa ládácskában, 's a' Kommandáns így kezdett szólni: — „E' nagy-becsű ajándék' viszonozására, a Corteseknek, Vitézünk' (Riego) nevében, azon kardot adom-által, mellyet ő las Cabezas de San Juanban hordozott, midőn a' Constitútiót kihirdette.“ — Vévén azt a' Vice Elölülő inígy felelt: „Háládatos szívvel veszi a' Congressus ezen kardot, melly a' szabadság kedvelt vitézének győzedelmi jele, 's ő maga határozza majd meg, hol tartassék ez örök emlékezetül.“ Ezzel a' Küldöttség eltávozott. — Egy Deputátus azt kívánta, hogy a' kard a' gyűlések palotájának boltozatjára függesztessék; de utóbb a' határozatott, hogy a' Constitútió' oltalmazására hordozza azt tovább is a' Generalis, úgy mindazáltal mint már a' Nemzet tulajdonát, mellyért vasára ezen szavak metszettek: „A' Hazatulajdoná“; 's a' Generalis halálával az Ország fegyvertárába a' több dicső fegyverek közt fogjon helyet. — Mártz. 15d. és 16. rendelkezések szerint a' Király a' 13 új Katonaosztály' Fő Kormányzót, 's

az 52 új Kerületeknek Prefektusait vagy Polgári-Kormányzóit (Xefes politicos) nevezte ki. A' Cortesek nem valának megelégedve a' Királynak Miniszteri sugallásból tett választásával, 's ennek jelét is adták azon ajánlásnak elfogadása által (77 voksal 48 ellen), „hogy egy Deputátusnak se legyen szabad semmi fele szín alatt Status-Mtniszterség tagjává lenni.“ Azon ülésben Mártz. 17d., volt Miniszter Canga-Arguelles Aszturiai Követ, felolvasta a' Finantziái Biztosságnak jelentését, mellyből világos, hogy az elebbi Cortesek az adót 661 millióra tették, holott egész bizonyossággal alig lehet 546 millióra számot tartani. — Sanchez Úr javallotta, hogy az Amérikában lévő Spanyol Biztosságoknak határ nélkül való hatalmat adjanak a' Cortesek arra, hogy az új Szabad-Statusokkal hat esztendei fegyvernyugvást köthessenek, mellyeknek majd elteltével a' jövendőre szükséges eszközökről lehetne értekezni. E' tárgynak első felolvasása nagy figyelmet gerjesztett. Mártz. 18d. a' Hadi-Miniszter a' sereg valóságos számának 66,716ra való nevelését sürgette, kik közt 6000 Pattantyús és Sappeur, 12,765 Lovas, 47,951 Gyalog lenne, 's ezt annyival inkább szükségesnek állította, minthogy a' több Európai Hatalmasságok is öregbítették hadi erejüket, 's azokat jó karban tartják. Ha pedig háborúra kerül a' dolog, 122,330 Gyalogságra 's 15,318 Lovasságra kell szaporítani az erőt. Előterjesztésének végével szükségesnek látta megemlíteni a' Miniszter azt is,

hogy a seregnek ruha kell, 's hogy 65 millió Reálja még fizetetlen.

Madrid, Mártz. 21d. Orihuelában egy szalmaembert csinált a nép, mely Riegot ábrázolta, 's proceszsióval vivén azt az akasztófa alá, ezen kiáltozás közben: „Éljen a Király!” felakasztotta. A Cortesek ez iránt a Minisztereket eleikbe idézték, a kiknek közelebbi környülállásait a tettnek tudniok kell.

Pamplona Mártz. 23d. A gyűléség olly nagy a Királyi sergek iránt, hogy azok kéntelenek valának magokat az erősségbe vonni. Az egész környék fegyverben van, 's napról napra több több csapatokkal nevededik. Az erősségből minden ágyuk a városnak vannak irányozva retentésünkre, de nem félünk.

A rendkívülvaló úton Párizsba Apr. 3d. Madridból m. h. 27dikéig terjedő hírek ide mennek ki:

A Finantziái-Biztosságnak azon javallása, hogy a Status' öszveséges költségei 500 millió Reálra (50 millió f. C. P.) szállíttassanak, a Mártz. 25d. ülésben 53 voks ellen 80nal visszavetett. — Ez előtt való nap, a Valenciái békétlenység' vizsgálására kinevezett Biztosság jelentésének következésében ajánlottak: 1) a Nemzeti Katonáság' jó rendbe szedése; 2) a Statusbántók perének sürgetése; 3) minden idegennek kirekesztése a katonai kormányokból, hacsak azt a Cortesek különösen nem nevezik ki; 4) azoknak kérdőre vevések, kik a Cortesi rendeléseket hátráltatták, 's mind ezeknek 8 nap alatt való végrehajtások; 5) a Cortesek előtt azon eszközöknek előadása, mellyek az iránt tétettek, hogy a közönséges hivatalok egyedül a Constitutió barátinak adassanak; 6) a Nemzet állapotjának megismertetése a Királlyal, egy követség által, melly Ő Felségét arra is kérje, hogy Tiszt-

viselőknék csak ollyakat tegyen, kik a Nemzet' szeretetét és bizodalját megérdemlik. A két első pont hosszas meghányás-vetés után még az nap elfogadtattott; a 3d. máskorra halasztott; a 4d. és 5d. a külső dolgokra ügyelő Miniszter' kérésére rendire igazítottott; a 6d. a rendkívülvaló estvéli ülésben az nap meghataroztatott.

A 25d. rendkívülvaló estvéli ülésben két javallások tétettek, u. m. hogy a Király Ő Felsége szentséges személyének őrzése egyedül Spanyolokra legyen bízva, és hogy a VII Szent Gergely innepén mondani szokott imádságnak egy része, melly a Nemzet jussaival ellenkezik, ezentúl eltörölhessék.

Ugyan azon ülésben a Pamplonai legújabb jelenések is szóba jöttek, 's az Elölülő (Gen. Riego) azon volt, hogy mivel a csendesség' háborgatói nevével visszaélnének, mint közelébb Pamplonában 's más helyeken történt, ezen felkiáltás: „Éljen Riego!” tiltassék-meg, de ezen javallást a Cortesek visszavetették, valamint azon ellenkezőt is, hogy a tisztségeknék hagyatnék-meg az Éljen Riego! kiáltásnak megtiltása.

Francia Ország.

Párizs, Apr. 3d. Tegnapelőtt az a ritka eset adta-elő magát, hogy egy törvényjavallás ugyan azon nap mind két Kamaráknak elibe terjesztett, a hivatalokban megvizsgáltott, a közönséges ülésekben vitatás alá vétetett, mind két Kamaráktól elfogadtott 's a Királytól helybehagyott, és más nap a Moniteurben törvényképen megjelent. De sürgető is volt a dolog, illetvén az előleges tizenkettődrész adót, melly csak Apr. 15öjéig volt hivetve, 's ezzel Júl. 15öjéig azon állapotban hagyatik. A Deputatusok Ka-

marájában 31 voks ellen 263mal, a' Pa-
rekbén 1 ellen 130czal fogadtatt- el a'
javallás.

Márcz. 8d. a' botanicus kertben elfo-
gatott Ifjak közzül Márcz. 31d. 34en ismét
szabadságba helyeztettek.

A' Hadi-Miniszterium költségei' yita-
tásának alkalmatosságával Bonald Úr a'
Deputatusok Kamarájában hosszas beszé-
det tartott, mellyben a' többek közt így
szóllott: „Minden-ki saját állapotjának po-
litikájával jöt most ide. Soká, igen soká
merő hadi politika foglalt- el bennünket;
's mi leve foganatja? Katonáinknak dicső-
sége. De a' melly a' győző és meggyőze-
tett közt oszlik-meg, mikor az ellentállás
a' megtámadással egyenlő erőben van, 's
megjegyzésre méltó, hogy a' régi időnek
leghíresebb hadi tette — egy hátravonu-
lás volt. — A' Politikus sem a' győzedel-
men sem a' meggyőzöttetésen nem veszte-
gel, szemei egyedül a' következeseken
függnek. Szerencse vagy szerencsétlen-
ség legyen bár sorsa némelly egyes veté-
seknek, a' játék' végével a' nyereséget
számolja. Marengo, Auszterliz, Jéna 's
több helyek, dolgainknak szerencsés me-
netelét hirtelik; Párizs, a' Budget, *) 's a'
Status' töméntelen adóssága veszteségünk'
tanúji 's a' t.“

„Kedvelt politikája mostanában Eu-
ropának a' Linea-seregeknek kevesítése,
mellynek nagy száma a' népnek terch, 's
az Uralkodásnak is veszedelmes lehet. Ber-

lint, Bécsset, 's Moszkaút éppen olly ke-
véssé oltalmazhatták a' Linea-seregek mint
Párizst. Azonban meg vannak végerőssé-
geink, mire beljebb újakat építettünk?
Valóban igen is vigyázók 's félelmesek
kezdünk lenni. Hiszem, egy pillantat Eu-
ropának politikai új állására tökéletesen
meggyőzhet bennünket, hogy az új vá-
raknak építését unokáinkra hagyhatjuk;
de ha szinte annak gondját magunkénak
tartjuk is, várjuk-be azon időpontot, melly-
ben bizonyosokká lehetünk, hogy új vá-
rainkat tulajdon hazánkíjai nem fogják
ostromolni 's a' t.“

„A több formák közt, a' Monarchiá-
val leginkább egyező Ármadánk legjobb.
Nagy mestermíve volt az újabb politiká-
nak úgy szerkeztetni az Ármadákat, hogy
a' békességet a' szerint tűrhessek mint a'
háborút. Hadban minden sereg jó, 's ta-
lán még legjobb a' respublikai. De a' bé-
kesség fő dolgunk, a' had csak melleseges,
mert a' had arra való, hogy általa békes-
séghez juthassunk 's a' t.“

„Fontanes barátomtól azt kérdezé egy-
kor Bonaparte: Mint lehetne egy olly Nem-
zetet igazgatni melly Voltairet és Rousseat
olvassa? 'sa t.“ — Több észrevételei után így
végezte beszédét Bonald Úr: „Mostani
Hadi-Miniszterünk igaz francia Ármadát
fog nekünk adni, olly vitéz Ármadát mint
ő maga, a' Király pártján lévőt, hívet és
hadhozértőt, mint maga. 'S én ezen
erős bizodalommal Budgetjét jónak talá-
lom.“

A' Sarthe-Departamentben Generalis
Berton helyett elfogatott személy Párizsba
hozatván, a' Politziának általadatott. — A'
Gazette de France szerint a' Berton Adju-
tansát midőn éppen alkalmat heresne a'
futásra, Brest mellett elfogták. — Rennes-
ben Márcz. 27d. Bodin volt Kapitánynak
szállása, távollétében megmótóztatott. Q

*) Budget, Anglus szó, 's Pitt olta
csaknem minden közönséges-levelek-
ben használtatik; jelenti a' Status köl-
tségeire megkívántató adónak lajstro-
mát, mellyet a' Fináantz-Miniszter meg-
erősítés végett minden esztendőben az
Alsó-Ház' elibe szokott terjeszteni.

hajdan Adjutánsa volt Gen. Bertonnak, 's a' házánál talált régi két levél nevelte a' gyanút iránta, 's ennél fogva Aunyanál Pontlabbéban elfogatott, 's Quimperbe fog-ságra vitetett.

P r u s z s z i a.

Mártz. 4d. ezt közli az Udvari Ujság: „Olly hírek terjedtek el a' Közönség közt, mellyeknél fogva a' békességnek megtartása napkeleten lehetetlennek látszik. 'S ámbár mind a' Konstantzínápolyi mind a' Bécsi alkudozások a' politikának titkai legyenek is, meg vagyunk mindazáltal hatalmazva annak kinyilatkoztatására, hogy még-semmi olyas nem történt, a' mi az említett híreknek fundamentomúl szolgálhatna. Még egy Udvar sem tett leghiszebb szót is, mellyből háborúra lehetne következeseket húzni. Sándor Császár Ó Felségének egyenes óhajtása a' háborúnak eltávoztatása iránt, ha az koronája becsületével egyezőleg történhetik; a' Divánnak bizonyágtételei, mellyek szerint mindent elhárítani igyekeznek, a' mi hatalmas szomszédjának békétlenségre adhatna okot, az Ausztria időközbeli Követnek, az Anglus Nagykövetnek, a' Francia Követnek, 's a' Pruszsiai Biztosnak szorgos igyekezeteik, hogy a' Török Udvar az egyezéseknek bétöltésére bírassák; 's magának a' Divánnak meggyőződése affelől hogy neki a' békesség megtartása legtisztább czélból ajánlatik, mind arra mutatnak hogy a' jelenlévő nehézségek' minélelőbbi elhárításához fundamentomos reménység lehet.

Török Birodalom.

Konstantzínápoly, Mártz. 23d. Két hét olta sem a' Fővárosban sem környékén nem történt valami megjegyzésre méltó. Ali Basa kincsei apródonként érkeznek; kevés napokkal ezelőtt 10 milliót

érő jött-meg. Az Egyiptomi Helytartó is roppant summákat küldött 's a' Sultán számára ajándékúl 24 csődört.

A' Moreai történetekre nézve minden Tudósítások igen hijjánosok. Csak annyi bizonyos, hogy az utóbbi alkalommal útnak indított Katonaság Patrásnál a' szárazra kiszállott. A' tenger-öbölben Mártz. 6d. esett ütközet iránt az a' tudósítás érkezett a' Portához, melly a' Külföldi Követségekkel is közöltetett, hogy az Insurgenseknek 7 hajóját fenékben keresztül lőtték, kettese a' partra vergődött, a' többi setét éjjel eltűnt. Néhány Török csajkák is tetemesen megrongáltattak.

A' köz hír szerint Omér Basa, ki Churschid alatt vezérkedik, számos katonaságot indított útnak, azzal a' szándékkal, hogy Kara-Mehmet Basával egyesítvén magát, a' Patrásnál kiszállott seregek' Vezérének, a' Korinthusi szoroson elébe kerüljön, a' midőn Abullabud Mehmed Basa is hasonló czélzással fogna dolgozni Zeitun felől. Magok a' Porta' Miniszterei sem vettek még hiteles tudósítást ezen külömbféle mozdulásokról, de rövid időn megtudjuk, mi volt azoknak következesé, ha csak ugyan megtörténtek.

Persia ellen nagy hadi készületek tétetnek. Aleppból Febr. 3d. indult hiteles tudósítások szerint a' Bagdadi Basa tudtára adatta Princz Mirsa Mahmud Haasan Chánnak, a' közelébb megholt Kermanschahi Fejedelem' fijának: hogy a' Nagy Úr nem erősítvén-meg a' korábbi egyezést, újra el kell kezdődni az ellenségeskedésnek. A' Bagdadi Basa alatt lévő Kormányozók, marsnak indították seregeiket, hogy a' Bagdadi Basa által Kerkuknál öszvevonatott táborhelybe vegyék magokat. Az Aleppói Basaságban is kiállottak a' segítő csoporthok; 's ezen kívül minden órában várták azon nagy Hadi-osztályt, mellyet az Egyip-

tomí Basa, részszerint vízen küld, Laodiceán, részszerint szárazon, Gázán és Rámán keresztül. A' Persia ellen rendelt hadi erőt 100,000 emberre teszik öszveséggel.

Megjegyzésre méltó, hogy, jóllehet annyiféle hírek szárnyalnak Európában a' Török háború felől, még is mind eddig sem szárazon sem vízen semmi készüléket nem tétetett a' Porta, mellyek Európával kezdendő háborúra mutatnának. Konstantinápolyban, kirekesztőleg csak a' Török Insurgensek és Persia ellen tétetnek hadi készülétek.

A' Persa háborúnak az a' szerencsés következése lett, hogy a' Fő Város temérdek nyughatatlan fejú korhelektől, megelégedetlen Jancsároktól, és más fesletségre hajló korcsoktól megtisztult. A' Kapudan-Basa; maga részéről nem szűnik erősen rajta lenni, hogy a' közelébbi időkben meg nem zavartatott csendesség, vigyázása és szoros rendszabásai által fenntartassék.

Spanyol Amerika.

Havannahból Febr. 16d. indult Levelék azon fontos Tudósirással érkeztek Charlestonba (Ész. Amer. Szöv. Stat.) hogy az odavaló Koloniali Tisztségek meghatározták volna magokban, hogy Havannát az Anya-Ország' megkérdezése előtt, szabad kikötőnek kiáltsák-ki. Két proCentet kell adni Transito-adó neve alatt, minden odavitt, vagy ott hajóra rakott portékáktól, 's ezen új rendelés mindjárt munkába vétetett. Közönségesen úgy nézik ezen lépést, mint a' Sziget függetlenségének előjáró postáját.

Két Szicziliák' Országá.

Ö Felsége a' Király két Parancsolatot bocsátott-ki, hogy a' Calabriai Herczegné

szerencsés szülése felett való köz örömet nevelné. Az égyik által, némely kisebb politikai vétségekre kimondatott büntetések engedtetnek-el; a' másik minden, Febr. utolsó napjáig történt, 's még eddig nyomozás alá nem vétetett büntételeknek ad bocsánatot.

Nagy Britannia és Irlandia.

London Apr. 2d. Irlandiából ismét kedvetlen hírek érkeznek. A' tegnapi Courir azt mondja, hogy a' Corki és Limericki Ujságok gaz tettek' előadásával telnek-el. Mártz. 26d. reggel a' Waterfordi Postaszerket a' Limericki úton fegyveres Banda támadta-meg. Háromszori lövés után a' kocsis kéntelen vala megállani. Ekkor a' haramiák a' 4 útasok közzül egy Misz Ryan nevű fejérszemélyt kiragadtak, 's a' kocsist tovább menésre kényszerítették — O' Neil nevű férj, ki némelly Whiteboyk ellen tanú volt, néhány nap oltá eltűnt Limerickből, 's Mártz. 23d. Cappa taján találtak roncsolt testét. — A' vesztesre szántak száma 350re megy.

Újabb Tudósítások.

Madrid. Apr. 5diki Párizsi levelekből láthatni, hogy a' Corteseket nem csupán a' Valenciai régibb történetek, de leginkább újak foglalják-el, mellyek ott és több helyeken estek. Ugyan is Valenciában a' hazatakarodást illető dobolás után a' Pattantyúsok fegyverre töltöttek 's az öszvesereglett Nép közzé tüzelvén 15öt megsebesítettek, kiknek ketteje meg is holt. — (A' többi következik.)

Elegyes Dolgok.

Hamburgból Mártz. 31d. A' folyó esztendő' szomorú természeti nevezetességére tartozik, a' csak nem szünetlen tengeri

szélvész, a' milyenre régtől nem emlékezünk. Közönségesen tudva van, hogy Pruszsus Generalis Minutoli Úr, több esztendőök óta, nagy költséggel folytatván tudományos utazását Egyiptomban és Syriában, ott Egyiptomi Basa Muhamed Ali segítségével igen sok nevezetes régiségeket gyűjtött egybe. Ezen gyűjtemény, Alexandriából Triestnek indított, 's onnan más hajón Hamburgba szerencsésen megérkezett. Hamburgból Berlinnek indított a' gyűjtemény, 27000 Bankó Márkig assecuráltatva. De nagy tengeri háború támadván, Helgoland és Cürhaven között elsüllyedt a' hajó a' rajta lévő emberekkel együtt. Néhány könyű ládákat a' Baljei kikötőben (a' Bremai Herczegségben) kifogtak a' parasztok, de midőn Mumiákat találtak a' kíváncsin felnyitott ládáknak, nem kevésbé rémültek meg, 's azokat tüstént eltemették. Későbbben kiásatták a' Mumiák, 's az illető helyre szállították.

Felső Ausztria.

A' Linczi Ujság jelenti Hallstadtból: „Márcz. 18d. estvéli 4 1/2 órakor olly iszonyú szél kerekedett itt, melly nemcsak a' házak' tetejét hordta-le, 's nemcsak a' gyümölcsfákat forgatta-ki gyökerestől, hanem a' férjnek szorgalmatos feleségét, a' szüléknek szeretett gyermekeiket, 's a' csecsemőnek tápláló anyját is örökre elragadta. Mert midőn Obertraun helységének lakosai hat hajóval egy közzülök kihalt Aszszonynak temetéséről Hallstadtból, a' tó' bal oldala felé igyekeznének, az iszonyú szél mindnyájokat a' feltornyozott habok közzé borította. A' 40 szerencsétlenek közzül csak 9et tudtak a' Hallstadtiak életek veszedelmével a' partra kihúzni, 's csupán egy 12 esztendőös Leánykát életben tartani.

A' Frankfurti Húsvéti vásárra egy

nevezetes útazó Philosophus érkezett-meg, ki Diogenesként hordóban lakik, 's a' szegények' hasznára pénzért kívánja magát mutogatni. Ez a' valóban eredeti ember, napkeleti mód szerint hosszú szakállat 's fekete Talarist visel; mintegy harmincz esztendőös; Maintzból jön. A' Hotel de Paris nevezetű Vendégfogadóba szállott-meg, 's az idegenekről vinni szokott könyvbe saját kezével következőleg írta-bé magát: „Egy, a' Bölcsesség, az egyetlen pozitív Jo után törekedő, — melly időn és téren felül van, — az eredeti-erőből kiinduló lélek, emberi romladékos borítékkal körülvett, Pitschaft földi nevet viselő, 's ezen legfőbb principiumot követő: Ismerd-meg magadat, 's cselekedd a' jot minden erődből, a' hol, a' hogy 's a' mikor teheted.“ — A' hordó tegnap valóban megérkezett, 's ezen feltetűző tünemény naponként minden rendű embereket az irt Vendégfogadóba vonsz.

Gyanítható Időjárás,

folyó 1822d. eszt. Apr. 1. napjától, Szeptember 16dikáig (a' Baireuthi Ujságból.)

Apr. 1sőjétől 30dikáig eleinte egy kevésbé kemény, utóbb többnyire száraz és kellemetes napok. Május 1—16d. melegedni kezdő, inkább száraz, mint nedves, olykor zivataros napok. Május 17—29d. változó, inkább száraz mint nedves, és igen termékeny idő. Május 30dikától Június 8d. változó, 's gyakran kedvetlen. Június 9d.—23d. többnyire száraz, közben szeles, és hűvös. Június 24d.—30d. meleg, zivataros, termékenyítő. Júl. 1—7d. változó; 8d.—24d. többnyire száraz, néha igen szeles; 26d. — Augusztus 12d. leginkább száraz, gyakran forró meleg, közbe-közbe zivatar. Aug. 18d.—27d. inkább

száraz, mint nedves, és zivataros; 28d. — Sept. 4d. változó ollykor szeles. Sept. 5d.—16d. többet száraz, és kevésbé hűvös. — Ezeket előre feltétvén, jó száraz meleg nyarat lehet reményleni.

B é c s.

Ó Cs. Kir. Felsőge kegyelmesen méltogatott a' Fels. Udvari Erdélyi Cancellariánál Udvari Vice Protocollistát Kolosvári Ágoston Márton Urat, mind hűséges és pontos hoszszas szolgálatjára, mind fedhetetlen erkölcsére való tekintetből, ugyancsak a' Fels. Udvari Erdélyi Cancellariához Valóságos Udvari Titoknokká ki-nevezni.

Az Ausztriai Beobachter hoszszasan mutogatván azon híreknek hijáavalóságát, mellyek némelly közönséges Levelekben a' közelgető hábrú felől gyakran közöltetnek, ezzel rekezti beszédét: „Most valóban meg vagyunk hatalmazva annak kinyilatkoztatására, hogy a' közönséges Levelekben néhány hetk óta forgásban lévő hírek a' Török Uvarral való alkudozások felől, részint/teljesen hamisak, részint félig igaz félig hamis kútfőkből vétetvén, olly zavafékok, hogy semmi hitelt nem érdemelnek.“

April. 15d. Bécshen, a' Státus papi-rcsának közép-árrok:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal Conv. Pénzben 74; Ugyan az 2 1/2 pCtmal —; Scsvonásos költsön 1820ról 100 for. C. P. —; Ugyan az 1821ről 100 f. C. Pénzben — Bizonyítás 1821dik költsönről 100 forint Conv. Pénzben —; Bécsh Városi-Bank Obligáziók 2 1/2 pCtmal 35; 100 forint Conv. Pénz 250 f. V. Cz-ban. — 1 Ban. Aktzia 657 1/2 f. C. P.

Magyar Ország.

Budán f. h. 2d. az ottani jótévő Aszszony-Egyesület' rendeléséből, annak nemes céljaira, Haydn Teremtése adattott-elő, a' muzsikát kedvellő számos Nemességnek és Polgárságnak úgy több Mestereknek együtt munkálódások által. A' Fő Templombeli Karnak derék Igazgatója, s a' Nemzeti Fő Iskolában a' Muzsikának közönséges Tanítója Seeman József Úr állott a' kormányán ezen jeles munkának, melly a' nagy mestermív' lelkével teljesen megegyezőleg adattott-elő. — A' Gyülekezet számos volt, a' megelégedés nagy, a' jövedelem gazdag.

Pesten is f. h. 7d. a' Választó-Fejedelmek palotájában nagy és válogatott Gyülekezet előtt Muzsikás Akadémia tartatott, mellyhez a' megnyitó darabot ifjú Báró Podmaniczky Lajos Úr készítette, s általa muzsikusi talentomát, mellyről már harmadévi kijött Magyar Rondójával s tavaly a' Zsebkönyvhöz készített énekek' daljaival kedvező véleményt gerjesztett, dicséretesen meghibonyította. Nem kételkedünk, hogy a' Báró Úr e' kellemes pályán szép tehetségeit továbbra is gyakorolni, s a' mit nemes hazafíjúi szívetől méltán várunk, a' Magyar Nemzeti muzsikának természetét bővebben kifejezni s kedveltetni el nem mulasztja. — Nevezetes volt még ezen Akademiában, hogy Birnbach muzsikusknak négy esztendősi fíjacshája, hegedűn, nem apró darabokban, idejéhez képest derekasán játszott.

Váccon f. h. 8d. reggeli 8 óra tájban csendesen kimult ez árnyékvilágból Fő Tiszt. Tiller József Úr, Bizerei Boldog Aszszony Apátura, a' Nemes Váci Káptalan' Nagy-Prepostja és Kanonokja, úgy a' Váci Püspökségnek, a' Szék üressége

alatt Fő Vicáriusa, midőn munkás és érdemes életének 80 esztendő felett már egy hónapját eltöltötte. Még halála előtt való nap misézett és részesült a' Húsvéti Bárányból az egész Káptalannal, mellyet megvendégelt. Ő a' Váczi Püspökségben, hol egyházi pályáját kezdette ötven egynéhány esztendeig szolgált, 's minden hivatalában, jeles magaviseletével köz szeretetet és tiszteletet érdemelt, úgy hogy jó emlékezete mindenkor fennmarad.

Soprony Vármegyéből. Tiszteletes Tudós Nemes Gödör Lajos Úr, a' Vadosfai Ev. Gyülekezet' Segéd-Lelki- tanítója, Mártz. 22d. f. e. huszonkét hétig tartó hervadásban, életének 24d. esztendejében elhalálozott. Benne az említett népes Gyülekezet igen kedvelt Tanítót, az Ev. Egyház pedig jövődöbéli buzgó Lelkiatyát és ügyes Orátort vesztett el. — Nemes erkölcsbélyegei, mellyek a' Haza javára irányoztak, már tanuló korában ki- tüntek. Ő volt nevezetesen az eszköz a' Pozsonyban már virágozni kezdő Kis Magyar Társaságnak. — Különös jegyzést érdemel pedig az, hogy midőn a' Boldogult, hivatala' viselésére felszenteltetett, és Fő Tiszt. Kis János Superint. Úrtól megkérdetett volna, hogy mi lesz en ezután a' kedvelt tudománybéli foglalatossága? dícséretes hazafijúi indulattal felelte: „A' Magyar Literatura.“ — Kezdé ismertetni nevét a' Tud. Gyűjteményben is, mellynek jeles dolgozó társat igért.

Tudományos Jelentés.

A' köz kedvességben lévő Erdélyi Muzeuumból van még Egenberger József Pesti Könyvárosnál néhány, kevés számú példány az Iső Füzetből a' Xdikig. Mind együtt 120 ívet tiszem. Az Iső Füzetben Gróf Bethlen Gergely; a' Ild Gróf Batthyáni Ig-

nác; a' IVd Referend. Cserey Farkas; a' VIId Gróf Haller László; a' VIII Gróf Teleki Ferencz; a' VIII Gróf Desséwffy József; a' Xd. Gróf Teleki József mejjhépe van. Előbb a' X Füzet ára 19 ft. volt V. Cz., most könnyebben megszerezhetőségért képekkel együtt 8 f. 30 xr. V. Cz. kapható a' jövő Június végéig. — A' melly Füzethez pedig kép nem jutna, mivel a' IVd. VIId. VIII. 's VIIIIdikhoz kevesebb maradt meg, az 9 xrral olcsóbban adatik. — A' IIIId. Füzetben kezdve Xig több példány van. A' kik hely' távolsága vagy egyéb akadály miatt ezeket meg nem vehettek, most készen állanak szolgálatjukra. Egyegy Füzet' árra kép nélkül 1 ft V. Cz. Így az egész Munkát kiki könnyen kipótolhatja, mivel azt is meg lehet kapni külön, a' mellyiknek éppen híjával van.

Több rendbéli Ujság Levelünk emlegették ugyan már a' haza' nem rég elhalt nagy emberét Melt. Vajai Vay Józsefet; de róla Róma nyelvén hatalmasan szóló Költőnknek itt következő munkáját még is igen érdemesnek találtuk a' felvételre.

Magnis majoravis, certissima gloria nuper,
Nunc dolor Hungariae, Pietas quo celsior
ibat

Vindice, quove probi fulserunt auspicio
mores,

Praesidium patriis spes et fidissima Musis;
Tollere quo tutante caput Parnassides ausae
Pannoniae campis mutarunt Thessala Tem-
pe;

Tempora cui toties ornavit civica laurus,
Et vivax voluceri vectavit gloria curru,
Magne Vay! dubiis spes et firma ancora
rebus!

Tene etiam nobis, dura mors lege coercent

Agmine te circumstantes, hic flumina mon-
 strat,
 Ille sacros fontes, libandaque gaudia narrat.
 Attamen haec nostri vix sunt solatia luctus,
 Aeternum si te nobis vir magne carendum
 est,
 Si nunquam dabitur vultus atque ora tueri,
 Sed legere in duro tantum tua nomina saxo:
 Prosequimur gemitu, moesti lachrymasque
 profundas
 Fundimus; atque tuos pietas non compu-
 tat annos.
 Heu quantas animi dotes, quae dona sagacis
 Ingenii, quantum divinae mentis acumen
 Abstulit illa dies, quae te Vay funere
 mersit!
 Ecquis jam quas morte tua vir magne re-
 linquis,
 Ecquis jam tibi par moderandas sumet
 habenas?
 Desertamque ratem tali reget arte magi-
 ster?
 Qui premat ecquis erit fida vestigia planta?
 Fama quidem magnum te non mentita
 ferebat,
 Et quantus fueris re tu persaepe probasti,
 Miraque virtutum dederas documenta tua-
 rum,
 Nec laudes tantas livor temeravit iniquus,
 Invidia nam major eras; tamen ut tua virtus
 Sublata ex oculis trutina suspenditur aequa,
 Iudicio populi majorem intelligit omnis.
 Sic ubi victa situ violento sternitur Euro
 Nubibus insertans frondosa cacumina quer-
 cus,
 Semotos retegens ramos, truncumque tu-
 enti,
 Conspicitur major longum porrecta per
 agrum.
 Consilii quoties saevis agitata procellis
 Patria sensit opem? Proceres cum undante
 Senatu
 Concilium summis regni de rebus haberent;
 Incerto et discors fremeret sententia motu,
 Tunc inter medios conspectus surgere Pa-
 tres,
 Concilio meritisque gravis Vay, protinus
 in se,
 Cunctorum vultus, tacita et converterat
 ora,
 Conticuere omnes, fremitusque repente
 resedit.
 Sic cum praecipites Tyrrena per aequo-
 ra venti
 Bella gerunt, fracti reboantque in littore
 fluctus,
 Neptunus si forte caput spumantibus undis
 Extulit, extemplo Boreae cadit ira minacis,
 Aequantur tumidi fluctus, silet arduus
 aether.
 Heu tantus Vay magne jaces! invidit et
 ultra
 Praesidium Lachesis tantum, columenque
 Camoenis.
 Corporis illa tamen cineres quae contegit,
 una
 Non etiam egregias virtutes urna coercet.
 Non omnis moreris, multa sed parte su-
 perstes
 Ridebis gelidi ludibria vana sepulcri.
 Facta tua ad seros transmittet fama nepotes,
 Narrabunt laudes memores per secula fasti,
 Et patrii sublime ferent ad sidera Vates.
 Interea hos pietas tumuli tibi reddit ho-
 nores,
 Lauro et Pieria decorans tua busta cupresso,
 Et mollis positos cineres tegat urna precatur.
 Moses Kézy,
 Prof. Physic. in Colleg. Sáros-Patak